This question paper contains 3 printed pages]

Your Roll No.................

545

B.A. (PROGRAMME)/II B

(L)

PUNJABI DISCIPLINE—Paper II

(Optional)

(Admissions of 2004/2006 and after in respect of the students of regular colleges/NCWEB.)

Time : 3 *Hours* *Maximum Marks* : 75

Note :—The maximum marks printed on the question paper are applicable for the students of the regular colleges (Cat. 'A'). These marks will, however, be scaled up proportionately in respect of the students of NCWEB at the time of posting of awards for compilation of result.

(Write your Roll No. on the top immediately on receipt of this question paper.)

ਨੋਟ :– ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।

1. ਨਜਾਬਤ ਰਚਿਤ 'ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਰ' ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ।

ਜਾਂ

ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫ਼ਿਰੰਗੀਆਂ ਵਿਚ 'ਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ' ਦਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਬਿੰਬ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 15

P.T.O.

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਇਕਾਂਗੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇਕ** ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪੜਚੋਲ ਕਰੋ :
ਬੰਬ ਕੇਸ, ਜਫ਼ਰਨਾਮਾ, ਇਕ ਐਤਵਾਰ । 15

3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਵਾਕਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰ ਕੇ ਲਿਖੋ :
   (*i*) ਮਧਕਾਲੀ ਸਾਹਤ ਭਾਰਤਿ ਵਿਚ ਭਗਤਿ ਸਾਹੀਤ ਦਾ ਏਕ ਵਿਸੇਸ ਸਥਾਨ ਹੈ ਆਪਨਾ ।
   (*ii*) ਇਸ ਕਪਿਓਟਰ ਯੁਗ ਵਿਚ ਮਨੁਖਿ ਜਿਵਨ ਦੀ ਮਸੀਨਾ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਚਾਲ ਵੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੇ,
   (*iii*) ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਿਸਾ-ਲੇਖਕ ਹੋਯਿਆ ਹੈ ਵਾਰਸ ਸਾਹ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾ ਬੋਲੀ ਦਾ ।
   (*iv*) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿਘ ਜੀ ਨੇ ਐਮਿਰਤ ਛਕਾਯਾ ਪੰਜਾ ਪਆਰਿਆ ਨੂੰ ਤੇ ਆਪ ਉਹਨਾ ਪਾਸੇ ਅਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਹਾਮਲ ਕੀਤੀ ਦਾਤ । 10

4. ਕਾਰ ਵੇਚਣ ਵਾਸਤੇ **ਇਕ** ਵਿਗਿਆਪਨ ਲਿਖੋ ।

ਜਾਂ

ਉਪਮਾ ਤੇ ਅਤਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ । 10

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੋ :
   (*i*) ਕਿੱਸੇ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
   (*ii*) 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ ?
   (*iii*) ਨਜਾਬਤ ਰਚਿਤ 'ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਰ' ਵਿਚ ਕਲ ਤੇ ਨਾਰਦ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ ?
   (*iv*) 'ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਇਕਾਂਗੀ ਵਿਚ 'ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
   (*v*) ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ? 5×3=15

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਉ :

"ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਇਕ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਸੂਰਮਾ ਤਾਂ ਸੀ ਹੀ ਜੋ ਵਤਨ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਉਹ ਮਾਨਵੀ ਮੁਲਾਂ ਨੂੰ ਪਰਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਮਸੀਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ :– ਗਰੀਬਾਂ ਕਿਰਤੀਆਂ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਸਮਝਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਅਸਲੀ ਦੁਸਮਣ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਾਤ, ਧਰਮ, ਨਸ਼ਲ ਦੇ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਕੇ ਇਕਠੇ ਹੋ ਜਾਉ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਰਥਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜ਼ੀਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲੇਗੀ।"

(*i*) ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖੋ।

(*ii*) ਕੌਣ ਮਾਨਵੀ ਮੁਲਾਂ ਨੂੰ ਪਰਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ?

(*iii*) ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਸਲੀ ਵੈਰੀ ਕੌਣ ਸਨ ?

(*iv*) ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਲੜਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

(*v*) ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਿਰਤੀਆਂ ਲਈ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੀ ? 10